रागादयोजेतव्याः शत्रवः ॥ ४३ ॥ तत्ररजोऽभिनिवेशःक्वचित् आरूढसमाधेःसत्त्वप्रकृतयोऽपिपरोपकारादिप्रवृत्तयःशत्रवः ॥ ४४ ॥ नृकायरूपंरथम् आत्मवशःउपकल्पइंद्रियादिपरिकरोयस्मिन् तथाभूतंयावद्धत्ते तावदेवगरिष्ठानांगुरूणांचरणसेवयानिशितंज्ञानखड्गंबिभ्रत् अच्युताश्रयःसन्निरस्तशत्रुरुपशांतःस्वानंदेनतुष्टोभूत्वाइदंरथादिकमुपेक्षेतइत्यर्थः ॥ ४५ ॥ अच्युताश्रयाभावेबाधकमाह नोचेदिति असंतोबहिर्मुखायेइंद्रियवाजिनः सूतश्चतेउत्पथंप्रवृत्तिमार्गंनीत्वाविषयाख्येषुदस्युषुनिक्षिपंति हयैःसूतेनचसहवर्तमानम् तमोऽधेतमसाव्याप्ते उरुमृत्युभयंयस्मिन्

रागोद्वेषश्चलोभश्चशोकमोहौभयंमदः ॥ मानोऽवमानोऽसूयाचमायाहिंसाचमत्सरः ॥ ४३ ॥ रजःप्रमादःक्षुन्निद्राशत्रवस्त्वेवमादयः ॥ रजस्तमःप्रकृतयःसत्त्वप्रकृतयःक्वचित् ॥ ४४ ॥ यावन्नृकायरथमात्मवशोपकल्पंधत्तेगरिष्ठचरणार्चनयानिशातम् ॥ ज्ञानासिमच्युतबलोदधदस्तशत्रुःस्वाराज्यतुष्टउपशांतइदंविजह्यात् ॥ ४५ ॥ नोचेत्प्रमत्तमसदिंद्रियवाजिसूतानीत्वोत्पथंविषयदस्युषुहिक्षिपंति ॥ तेदस्यवःसहयसूतममुंतमोऽधेसंसारकूपउरुमृत्युभयेक्षिपंति ॥ ४६ ॥ प्रवृत्तंचनिवृत्तंचद्विविधंकर्मवैदिकम् ॥ आवर्त्तेतप्रवृत्तेननिवृत्तेनाश्नुतेऽमृतम् ॥ ४७ ॥ हिंस्रंद्रव्यमयंकाम्यमग्निहोत्राद्यशांतिदम् ॥ दर्शश्चपूर्णमासश्चचातुर्मास्यंपशुःसुतः ॥ ४८ ॥ एतदिष्टंप्रवृत्ताख्यंहुतंप्रहुतमेवच ॥ पूर्तंसुरालयारामकूपाजीव्यादिलक्षणम् ॥ ४९ ॥

॥ ४६ ॥ ननुवेदविहितेष्टापूर्तादिकारिणःपुंसःकथमेवमनर्थप्राप्तिःस्यात् इत्याशंक्यवेदोक्तकर्मणाद्वैविध्यंदर्शयन्फलभेदमाह प्रवृत्तंचेतिदशभिः ॥ ४७ ॥ हिंस्रं श्येनादिकर्म अशांतिदमत्यासक्तियुक्तम् आदिशब्दार्थविवरणम् दर्शश्चेति पशुःपशुयागः सुतः सोमयागः ॥ ४८ ॥ हुतंवैश्वदेवं प्रहुतंबलिहरणम् एतत्सर्वमिष्टमुच्यते एतदेवयदिकाम्यम् अशांतिदंचतर्हिप्रवृत्ताख्यमपीत्यर्थः आजीव्यंप्रपादि ॥ ४९ ॥